

Aan tafel met...

Programmamaker Johnny de Mol over *Restaurant Misverstand*

'Ik heb veel respect voor zorgprofessionals die dagelijks met dit bijtje hakken'

Afgelopen maanden was *Restaurant Misverstand* op de buis. Hierin volgde programmamaker Johnny de Mol negen mensen met dementie die tijdelijk als restaurantmedewerker aan het werk gingen. De Mol liet in dit programma op een waardige, ontroerende en soms humoristische manier zien welke maatschappelijke vraagstukken samenhangen met dementie. Chef-kok Ron Blauw had de leiding over de restaurantmedewerkers. Dementieverpleegkundige en redacteur Gerben Jansen van Tijdschrift M&G dacht en werkte mee achter de schermen van het programma. Hij interviewt Johnny de Mol over dementie, de impact hiervan op mantelzorgers en hoe het anders kan.

Tekst:
Gerben
Jansen en
Hellen
Kooijman

Een selfie van dementieverpleegkundige Gerben Jansen met Johnny de Mol

De boodschap van *Restaurant Misverstand* was om te laten zien wat er nog wel kan door mensen met dementie. Is het gelukt om die boodschap over te brengen aan de kijker?

'*Restaurant Misverstand* is gestoeld op het Britse format *The restaurant that makes mistakes*. Toen ik dat de eerste keer zag dacht ik "Wow, wat hebben ze dit op een mooie, integere, respectvolle manier in beeld gebracht". Als je zo'n programma maakt met kwetsbare mensen,

dan is dat in mijn ogen ook de enige manier waarop je dat zou mogen doen. Ik vind dat we er goed in geslaagd zijn om aan kijkend Nederland een beeld te geven van wat leven met dementie inhoudt. Bijna 300.000 mensen leven met dementie. Vaak wordt gedacht dat het alleen ouderen betreft, in ons programma zag je ook relatief jonge mensen. Wat we ook lieten zien is het effect dat het heeft op de partners, de familie. Mensen, zeker jongere mensen van vijftig, zestig jaar oud, die de diagnose krijgen zijn genooddaakt om te stoppen met

---

werken. Ik hoop dat werkgevers hebben gezien dat het mogelijk is om iemand langer op de werkvloer te houden met aanpassingen, veiligheid, maar ook een stukje begrip. En dat het ook een positieve sociale impact kan hebben op de rest van je personeel. Zodat mensen zich na zo'n diagnose niet afgeschreven voelen. Het liefst willen ook deze mensen actief blijven, betrokken worden. Dat is ontzettend belangrijk voor je eigenwaarde. En het plezier in je leven.'

Wat is jou het meeste bijgebleven als je nu terugkijkt?

'Nou, als ik terugdenk aan de eerste dag waarop de deelnemers trainingen kregen en een paar weker later hadden ze een hele lunch voorbereid. Zo mooi. Je zag daar het teamgevoel, het gevoel van lotgenoten. In feite werd het een soort vriendengroep. Wat ik merkte was

'Ik hoop dat werkgevers zien dat het mogelijk is om iemand met dementie langer op de werkvloer te houden'

dat hoe veiliger de atmosfeer is die je creëert, hoe vrijer de deelnemers zich voelen om hulp te vragen. Ik denk dat dit een heel belangrijk aspect is. Als je je over je schaamte heen kunt zetten en kunt zeggen: "Ik weet het gewoon niet meer," dan is het voor de omgeving gemakkelijker om te helpen.'

Wij organiseren sinds 2014 lotgenotengroepen in onze regio. En je merkt dat het bewegen in zo'n groep helpt om als individu een hulpvraag te stellen.

'Ik denk inderdaad dat zo'n groep helpt om mensen over de grens te trekken om hulp te vragen. Aan de andere kant speelt schaamte een grote rol, zeker bij de oudere generatie. Mijn oma had dementie en die kon zichzelf op een gegeven moment niet meer wassen en aankleden. Ik mocht haar wel helpen, maar iemand anders was uit den boze. Dus ik denk dat elk individu elke keer weer bij een hulpvraag de grens over moet. Maar als je ziet dat anderen zich kwetsbaar op durven te stellen, dan kan het wel helpen om zelf ook over de brug te komen, zeker.'

Jij hebt dus je oma met dementie zelf geholpen?

'Ja, ik heb zes maanden bij haar gewoond nadat opa was overleden en ze alleen was. Toen opa nog leefde hoefde oma minder op haar tenen te lopen. Wij vonden opa wel streng maar dat hield haar ook wel scherp.

Nadat hij was overleden, is ze best hard achteruitgegaan. Ik ben redelijk lang bij haar gebleven; nu kon ik eindelijk wat terugdoen. Waar zij vroeger mij in bad deed, kon ik dat nu voor haar doen. En waar zij vroeger pannenkoeken voor mij bakte, haalde ik nu poffertjes voor haar. Vroeger stond ik 's ochtends met mijn pyjama aan haar bed, nu stond zij 's nachts in haar nachtjapon aan mijn bed. Het was eigenlijk wel mooi dat die rollen nu waren omgedraaid. Maar op een gegeven moment is er hulp bijgekomen van buitenaf. Toen werd het teveel voor mij.'

Wat deden die zeer intensieve zes maanden met jou?

'Voor mij voelde het heel natuurlijk en logisch om te doen. En ik had toen ook tijd, dat moet je ook maar hebben. *Restaurant Misverstand* liet zien hoeveel impact een persoon met dementie op de mantelzorgers heeft. Wat dat betreft groot respect voor de partners en de kinderen van de deelnemers. Die hebben een kijkje gegeven in hun leven, ook als het pijnlijk werd en ze die momenten liever niet op tv hadden willen laten zien. Ze deden het toch omdat ze mee wilden werken aan een beter beeld over dementie. Ik heb daar heel veel respect voor. En voor de mensen in de zorg al helemaal. Die hebben dagelijks met dit bijltje te hakken. Het is toch een soort roeping. Voor het geld hoeft je het niet te doen.'

Kwamen er bij jouw oma ook dementieverpleegkundigen?

'Er waren zes dames die rouleerden. En van sommigen moest mijn oma niks hebben en dat liet ze ook heel duidelijk merken. Maar dat waren wel dames met ervaring, die konden wel tegen een stootje. Maar er is

Aan tafel met...

Over Restaurant Misverstand

In het programma worden negen relatief jonge mensen met dementie gevolgd. Voor alle deelnemers geldt dat zij sinds hun diagnose anders naar hun toekomst kijken. Feit blijft dat zij zo lang mogelijk actief willen meedoen in de samenleving én willen laten zien wat er ondanks de ziekte allemaal nog wél kan. Het programma werd gemaakt in nauwe samenwerking met Alzheimer Nederland. Zie ook www.alzheimer-nederland.nl.

Restaurant Misverstand is terug te zien op www.kijk.nl/programmas/restaurant-misverstand

een fase geweest dat mijn oma zich eigenlijk alleen maar wilde laten wassen door mij. Maar dat was toch te intensief op een gegeven moment. Ze heeft zich wel flink verzet toen we dit probeerden over te dragen aan een verpleegkundige. Dat zijn geen leuke herinneringen. Van mijn oma uit ging het om een stukje schaamte, en ze vond het denk ik niet fijn om iemand vreemds aan haar lijf te hebben. Maar door te blijven praten, geduld te hebben, liefdevol te blijven, is het toch gelukt. Ik heb echt veel respect voor die dames.'

Je maakte diverse programma's over mensen die kwetsbaar zijn, over mensen met het syndroom van Down bijvoorbeeld en nu over mensen met dementie. Waar komt die interesse voor deze mensen bij jou vandaan?

'Ik heb het van huis uit meegekregen om te kijken naar je kwetsbare medemens, die niet zo 1-2-3- een stem heeft. Ik vind het mooi om iemand in zijn kracht te zetten. Dat heeft niets met geld te maken, niets met materiële dingen, maar met tijd en aandacht. Iedereen zou het kunnen doen. Iedereen kan iemand die onzeker is of zich schaamt laten weten: ik zie jou en ik ga je een handje helpen, ik laat je lachen of ik ben een schouder of een luisterend oor. Ik heb dat gedaan met vergeten kinderen, vluchtelingen en mensen met dementie. Verschillende groepen mensen die allemaal een ding gemeen hebben: wij willen worden gezien en gehoord, maar wij willen niet zielig gevonden worden.'

Wat heb jij geleerd tijdens dat hele traject van Restaurant Misverstand?

'Mmm, het is een beetje een gekke vergelijking, maar als er een dierbare is overleden dan wordt er gelachen en daarna weer gehuild. Er zaten scènes in *Restaurant Misverstand* die pijnlijk zijn. Maar als je dan even naar

de partner liep, een arm om hem of haar heen sloeg en liet merken: Ik zie het, wat moet dit moeilijk voor je zijn. Dan voelt iemand zich niet zo alleen. Dat heeft me wel weer geleerd hoe gemakkelijk het in feite is om iemand even aandacht te geven. Bijvoorbeeld als iemand een sterfgeval heeft gehad of iemand die een partner heeft met dementie te vragen: "Hoe gaat het met je?" En dan de bal bij de ander te leggen of die daar wel of niet over wil praten. Het interessante is dat je meestal wel voelt dat je dat moet doen. Maar vaak doen we het niet.'

De onderbuikgevoelens spelen een grote rol, bedoel je?

'Aan zorgprofessionals wordt geleerd afstand te houden. Dat zie ik bij jongeren die uit huis geplaatst worden, dat gebeurt met mensen met dementie en nu met corona natuurlijk nog meer. Maar ik zie wel steeds vaker dat ook zorgprofessionals luisteren naar hun instinct en dat als

'Ik zie steeds vaker dat zorgprofessionals luisteren naar hun instinct'

iemand een knuffel nodig heeft, dat je toch een knuffel geeft. Er is een heel mooi boekje dat ik las toen mijn oma de diagnose kreeg: *Varen op je ziel* van Krista Mirjam Dijkerman. Daar heb ik heel veel aan gehad. Daarin wordt goed verwoord wat het betekent als je afgaat op je instinct en zegt en doet wat iemand op dat moment nodig heeft. Dat mijn oma dan zei: "Zo meteen komt de glazenwasser" en dat ik wist dat dat helemaal niet zo was. Maar dat vertelde ik niet aan haar. In plaats daarvan zei ik: "O ja, dan geven we hem een kopje koffie oma" ☺

Gerben Jansen is dementieverpleegkundige bij TWB Thuiszorg met Aandacht, redactielid van Tijdschrift M&G en voorzitter van de vakgroep Dementieverpleegkundigen van V&VN M&G

Hellen Kooijman is eindredacteur van Tijdschrift M&G en freelance journalist